

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Obdo/18/2015
Identifikačné číslo spisu:	1309200185
Dátum vydania rozhodnutia:	28.12.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Krajčovičová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:1309200185.3

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu T., nar. XX. októbra XXXX, bytom D., I., zastúpeného JUDr. Marekom Válochovičom, PhD., advokátom, so sídlom Františkánske námestie 3, 811 01 Bratislava, proti žalovanému N.. L. J., nar. XX. C. XXXX, P. XX, P., zastúpenému MALICH, Advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Dunajská 25, 811 08 Bratislava, o zaplatenie 42.421,83 Eur s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 23Cb/9/2009, o dovolaní žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25. septembra 2014, č. k. 1Cob/109/2014-817, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 25.septembra 2014, č. k. 1Cob/109/2014-817 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava III rozsudkom z 20.07. 2009, č. k. 23Cb/9/2009-485 žalobu zamietol a o trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p. tak, že úspešnému žalovanému priznal ich náhradu v sume 7 573,92 Eur. Súd prvej inštancie vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že dňa 19. 05. 2001 bola medzi účastníkmi spísaná listina s názvom zmluva o predaji časti podniku, o tichom spoločenstve a o budúcej spoločenskej zmluve o založení spol. s r. o. (ďalej aj len Zmluva) podľa ust. § 476 a nasl., § 673 a nasl., § 289 a nasl. zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka v znení neskorších predpisov (ďalej len Obch. zák.), v ktorej boli ako zmluvné strany uvedení ako predávajúci, podnikateľ N.. L. B. - PROTRANS, Bratislava a ako kupujúci, tichý spoločník T.. L. L.. Predmetom žaloby bol nárok žalobcu na vrátenie vkladu tichého spoločníka. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že podstatou a predmetom zmluvného vzťahu medzi účastníkmi bola snaha spoločne podnikat', keďže žalobca chcel podnikat' i v oblasti tzv. kongresovej turistiky, teda v predmete činnosti, v ktorej podnikala obchodná spoločnosť GUARANT LTD., spol. s r. o., so sídlom v Prahe, v ktorej bol žalobca spoločníkom. Súd prvej inštancie považoval zámer žalobcu podieľať sa na podnikaní iného právneho subjektu, ako spoločnosti, v ktorej bol spoločníkom v Českej republike v rovnakom predmete činnosti, za správanie naplňujúce znaky zakázaného konkurenčného konania, ktoré vylučuje Obchodný zákonník v Slovenskej republike, aj Obchodný zákonník Českej republiky. Základom sporu medzi účastníkmi bolo posúdenie prejavu vôle účastníkov v uvedenej Zmluve. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že

predmetná Zmluva je zmluvou nepomenovanou podľa ust. § 51 zák. č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len OZ). Aplikáciu ust. § 261 ods. 1 Obch. zák. na túto zmluvu vylúčil, nakoľko v čase jej uzatvárania neboli obaja účastníci podnikateľmi. Poukázal tiež na to, že jednotlivé časti, čiastkové zmluvy uvedené v predmetnej zmluve, nie je možné chápať samostatne a jednotlivo. Všetky tieto zmluvy tvoria jeden celok nielen preto, že sa nachádzajú na jednej listine, ale vyplýva to z ich obsahu a významu. Podľa názoru súdu prvej inštancie úmyslom zmluvných strán nebolo vloženie sumy 1 278 000,- Sk do podnikania žalovaného, ale založenie spoločného podniku, čo sa aj stalo dňa 07. 12. 2001, kedy bola založená spoločnosť MENTIS SLOVAKIA, s.r.o. Žalobca si svoje finančné povinnosti, vyplývajúce z tejto dohody splnil a žalovanému uhradil celkom 2 835 350,60 Sk a podieľal sa na zakladaní novej spoločnosti. Účastníci odkúpili obchodný podiel spoločnosti MENTIS GmbH v Nemecku a stali sa spoločníkmi s rovnakými obchodnými podielmi. Následne táto spoločnosť založila spoločnosť MENTIS SLOVAKIA, s.r.o. na Slovensku. Rovnako žalovaný si splnil svoje povinnosti, vyplývajúce z predmetnej zmluvy a žalobca sa stal na základe vloženia podniku žalovaného N.. L. B. - PROTRANS do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA, s.r.o. polovičným vlastníkom podniku žalovaného a spoločníkom spoločnosti MENTIS GmbH a podieľal sa podielom 50 % na hospodárskom výsledku spoločného podnikania účastníkov. Keďže tým bola naplnená zmluva uzavretá medzi účastníkmi a žalobcovi boli žalovaným poskytnuté protiplnenia, tak ako sa zaviazal v predmetnej zmluve, súd prvej inštancie žalobu zamietol.

2. Krajský súd v Bratislave, ako súd odvolací, na odvolanie žalobcu, napadnutým rozsudkom z 25. 09. 2014, č. k. 1Cob/109/2014-817, v novom rozhodnutí o veci, zmenil rozsudok Okresného súdu Bratislava III z 20. 07. 2009, č. k. 23Cb/9/09-485 tak, že žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 42 421,83 Eur s 10,17 % ročným úrokom z omeškania od 01. 04. 2002 do zaplatenia v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd dospel k záveru, že v danej veci nejde o zmluvy, ktoré sú na seba vzájomne závislé, pretože vznik jednej zmluvy nebol podmienkou pre vznik ostatných zmlúv, a preto uvedené zmluvy posudzoval samostatne podľa ust. § 275 ods. 1 Obch. zák. a zaoberal platnosťou jednotlivých právnych úkonov obsiahnutých v jednej listine zo dňa 19. 05. 2001. Ako predbežnou otázkou sa zaoberal platnosťou zmluvy o predaji časti podniku a v tejto súvislosti dospel k záveru, že uvedená zmluva o predaji časti podniku je absolútne neplatná v zmysle ust. § 37 a 39 O. z., nakoľko prevádzaná časť podniku nebola v listine zo dňa 19. 05. 2001 nijako špecifikovaná, v dôsledku čoho absentovala jedna z podstatných náležitostí, a to bližšie označenie predmetu prevodu.

3. V tejto súvislosti odvolací súd poukázal na ust. § 476 ods. 2 Obch. zák., podľa ktorého sa na zmluvu o predaji časti podniku vyžaduje písomná forma, pričom tento písomný prejav vôle musí byť určitý a v prípade, že zmluva o prevode podniku je neurčitá, je podľa ust. § 37 ods. 1. OZ neplatná. Všeobecné ustanovenia, ktoré podmieňujú platnosť zmluvy o predaji podniku, sa vzťahujú aj na prípad, keď sa prevádza len časť podniku. Okrem neurčitosti, ďalším dôvodom neplatnosti zmluvy o predaji časti podniku je aj absencia vymedzenia záväzku kupujúceho prevziať záväzky predávajúceho súvisiace s podnikom.

4. Odvolací súd tiež poukázal, že účastníci konania na pojednávaní pred odvolacím súdom zhodne uviedli, že ani fakticky nedošlo k prevodu časti podniku na žalobcu na základe uvedenej zmluvy, keď majetkovo sa žalobca nikdy nestal podielníkom v podniku žalovaného a nikdy nedošlo k faktickému odovzdaniu žiadneho majetku ani účtovne, ani reálne.

5. K platnosti zmluvy o tichom spoločenstve obsiahnutej v listine zo dňa 19. 05. 2001 uviedol, že predmetom tohto konania je vrátenie vkladu tichého spoločníka. Predmetná zmluva je zmluvou o tichom spoločenstve uzavretou písomne podľa ust. § 673 a nasl. Obch. zák., pričom náležitosťou tejto zmluvy je označenie zmluvných strán, popis druhu a výšky predmetu vkladu, doba dokedy má byť odovzdaný podnikateľovi (hotovosť vo výške 1.278.000,- Sk do 06. 07. 2001), dohoda o výške podielu tichého spoločníka na výsledku podnikania (50 %). Všetky tieto náležitosti zmluva o tichom spoločenstve obsahovala, žalobca si splnil svoju povinnosť a poskytol žalovanému určitý vklad, ktorým sa podieľal na jeho podnikaní. Podľa odvolacieho súdu z uvedenej zmluvy jednoznačne vyplýva prejav žalobcu stať sa tichým spoločníkom v podnikaní žalovaného pod názvom N.. L. B. - PROTRANS a tento prejav musel byť žalovanému známy.

6. Uvedená zmluva je perfektným právnym úkonom, ktorý spôsobil všetky právne následky práva a povinnosti zmluvných strán, ktoré si v zmluve o tichom spoločenstve dojednali. Žalobca sa na základe

tejto zmluvy stal tichým spoločníkom v podniku žalovaného. Ďalej zdôraznil, že žalovaný pri uzatváraní tejto zmluvy túto uzatváral s vedomím, že pokiaľ k 15. 01. 2002 nenastane skutočnosť, to znamená nedôjde k uzavretiu spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným, bez ďalšej úpravy žalobca by zostal tichým spoločníkom v podniku žalovaného, keďže ďalšie podmienky o trvaní tichého spoločenstva si v predmetnej zmluve účastníci zmluvného vzťahu neupravili.

7. Naopak z čl. III osobitné dojednania nachádzajúce sa na listine zo dňa 19. 05. 2001 vyplýva, že za dobu od uzavretia zmluvy (o tichom spoločenstve) po uzatvorenie spoločenskej zmluvy o spoločnosti s ručením obmedzeným sa postavenie zmluvných strán spravuje § 673 a nasl. Obch. zák. (tichý spoločník -podnikateľ), pričom za túto dobu sa dojednala i odmena podnikateľa 10.000,- Sk za mesiac zo spoločného zisku. Tomu, že žalovaný mal vedomosť, že žalobca sa stal tichým spoločníkom v podniku žalovaného svedčí aj list zo dňa 31. 03. 2004, kde samotný žalovaný označuje zmluvné dojednania upravené v listine zo dňa 19. 05. 2001, ako zmluvu o predaji časti podniku a zmluvu o tichom spoločenstve, kde označuje žalobcu ako kupujúceho a súčasne tichého spoločníka a vyzýva žalobcu na vloženie peňažného vkladu vo výške 1.278.000,- Sk v zmysle uzatvorených zmluvných dojednaní. To, že žalobca vložil predmetné prostriedky, je nesporné, nakoľko túto skutočnosť nepoprel ani samotný žalovaný (list zo dňa 30. 01. 2004, výpisy z účtu).

8. Ďalšou samostatnou zmluvou bolo uzavretie zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným. Účastníci však neuzavreli spoločenskú zmluvu, ktorou by došlo k založeniu spoločnosti s ručením obmedzeným, ako sa dohodli v osobitných dojednaniach v čl. III zmluvy, ale odkúpili obchodný podiel spoločnosti MENTIS GmbH so sídlom v Nemecku, kde sa stali spoločníkmi s rovnakými podielmi. Táto spoločnosť sa stala zakladateľom a spoločníkom spoločnosti MENTIS SLOVAKIA, s.r.o., ktorá vznikla 15. 02. 2002 zápisom do obchodného registra. Následne k 01. 03. 2002 žalovaný skončil svoje podnikanie na základe dovtedajších živnostenských oprávnení, avšak zo žiadneho dôkazu nevyplýva, že svoj podnik previedol do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA, s.r.o., či už predajom (zmluvou o predaji podniku), alebo iným právnym úkonom. Následným prevodom obchodného podielu sa žalovaný stal jediným spoločníkom v spoločnosti MENTIS SLOVAKIA, s.r.o. v roku 2003.

9. Odvolací súd uzavrel, že žalobca sa nikdy nestal nadobúdateľom časti podniku žalovaného, keďže zmluvu o predaji časti podniku vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon. Pokiaľ žalovaný vložil majetok do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA (táto skutočnosť nebola relevantným spôsobom preukázaná), urobil tak ako jediný majiteľ podniku, lebo žalobca sa ním nikdy nestal. Taktiež zdôraznil, že z listiny zo dňa 19. 05. 2001, ktorá obsahuje tri samostatné zmluvy, ani z osobitných dojednaní, ani z obsahu jednotlivých zmlúv nevyplýva povinnosť žalovaného vložiť majetok žalovaného do novozaloženej spoločnosti, ani do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA, s.r.o.

10. Z vykonaného dokazovania, ako i z obsahu predložených listinných dôkazov nesporne vyplynulo, že žalobca sa stal tichým spoločníkom v podniku žalovaného a podieľal sa na podnikaní žalovaného ako živnostníka pod názvom N. L. B. -PROTRANS podielom 50 %, nakoľko uvedená zmluva je perfektným právnym úkonom. Po ukončení podnikania na základe živnostenských oprávnení zanikla aj žalobcova účasť ako tichého spoločníka na podnikaní (§ 679 ods. 1 písm. d) Obch. zák.) a bolo povinnosťou žalovaného podľa ust. § 680 Obch. zák. do 30 dní po zániku zmluvy vrátiť tichému spoločníkovi vklad zvýšený alebo znížený o jeho podiel na výsledku podnikania. Účastníci sa v zmluve o tichom spoločenstve dohodli o účasti žalobcu na zisku v podnikaní, nedohodli si podiel tichého spoločníka na strate, avšak podiel žalobcu na strate nevylúčili, teda podľa názoru odvolacieho súdu platí fikcia, že podiel na strate je rovnaký, ako podiel na zisku. Žalovaný ku dňu skončenia podnikania nebol v strate, žalobca si nárok na podiel na zisku neuplatnil, žiadal len o vrátenie vkladu tichého spoločníka ku dňu ukončenia podnikania žalovaného. Na základe predložených listinných dôkazov, hlásenia o vyúčtovaní dane a úhrne príjmov fyzických osôb za rok 2001 odvolací súd konštatoval, že žalovaný nebol v strate, preto táto skutočnosť postačuje na to, aby pokiaľ si žalobca neuplatňuje podiel na zisku, oprávnené uplatňoval vrátenie vkladu tichého spoločníka bez navýšenia, čo sa aj stalo.

11. Vznesenú námietku premlčania odvolací súd vyhodnotil ako irelevantnú, nakoľko ak sa súdne alebo rozhodcovské konanie začne pred uplynutím 10 ročnej premlčacej doby, nemožno uplatniť námietku premlčania. Právo sa nepremlčí aj keď konanie bolo skončené až po uplynutí 10 ročnej lehoty odo dňa, keď premlčacia doba začala plynúť po prvý raz. O predmetnej pohľadávke bude rozhodnuté s konečnou platnosťou až rozhodnutím odvolacieho súdu, pričom konanie sa začalo pred uplynutím tejto lehoty.

Pohľadávka žalobcu uplatnená v tomto konaní sa stala splatnou 31. 03. 2002, návrh na začatie konania bol podaný 23. 02. 2005, teda k premlčaniu nároku žalobcu nedošlo. O úrokoch z omeškania odvolací súd rozhodol podľa ust. § 369 ods. 1, § 502 ods. 1 Obch. zák. v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy a zaviazal žalovaného na zaplatenie úrokov z omeškania vo výške 10,17 % ročne od 01. 04. 2002.

12. Odvolací súd záverom konštatoval, že z vykonaného dokazovania vyplynulo, že listina uzatvorená medzi účastníkmi konania dňa 19. 05. 2001 obsahovala tri samostatné zmluvy, a to zmluvu o predaji časti podniku, zmluvu o tichom spoločenstve a zmluvu o budúcej zmluve o uzavretí spoločenskej zmluvy o založení spoločnosti s ručením obmedzeným.

13. Úmyslom zmluvných strán bolo zrejme spoločné podnikanie. Jednotlivé zmluvy tvorili samostatné zmluvy, z ktorých zmluvu o predaji časti podniku odvolací súd vyhodnotil ako absolútne neplatný právny úkon. Nesporne z druhej uzatvorenej zmluvy, a to zmluvy o tichom spoločenstve, ktorá bola perfektným právnym úkonom, vyplynuli účastníkom konania práva a povinnosti. Úmysel zmluvných strán o spoločné podnikanie nebol naplnený. Preto dospel k záveru že, rozhodnutie súdu prvého stupňa nie je správne a s poukazom na ust. § 220 O. s. p. rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobe vyhovel. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 224 ods. 2 O. s. p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O. s. p. vzhľadom k tomu, že žalobca bol v konaní úspešný, vzniklo mu právo na náhradu trov prvostupňového a odvolacieho konania.

14. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný dovolanie. Navrhol, aby dovolací súd napadnutý rozsudok zmenil tak, že sa potvrdzuje prvostupňové rozhodnutie a zároveň sa priznáva žalovanému náhrada trov konania, alebo, aby dovolací súd rozhodnutie ako neodôvodnené a nesprávne zrušil a vec vrátil súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil podľa ust. § 238 ods. 1, 2 O. s. p., pretože dovolanie smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a odvolací súd sa odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v predmetnej veci, zároveň podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p. Dovolanie odôvodnil v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., pretože v konaní došlo k vade podľa ust. § 237 písm. f/ O. s. p., ust. § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p., pretože konanie je postihnuté tzv. inou vadou, ktorá má za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, a ust. § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p., pretože rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

15. V odôvodnení dovolania zotrval na svojich tvrdeniach, že začiatkom roka 2001 začali účastníci konania z iniciatívy žalobcu s realizáciou krokov, spočívajúcich v uskutočnení spoločného podnikania. Žalovaný v uvedenom období podnikal ako živnostník pod obchodným názvom Ing. L. B. - PROTRANS, IČO 32 169 183, pričom predmetom jeho podnikania bola nadrozmerná preprava. Žalobca sa pohyboval v prostredí kongresovej turistiky. Žalobca sa za týmto účelom dohodol so žalovaným, že v priebehu roku 2001 zrealizujú založenie spoločného podnikania, ktorého predmetom budú doterajšie činnosti vykonávané žalovaným (t.j. nadrozmerná preprava) a usporadúvanie kongresov, čo mal zabezpečovať žalobca. Žalovaný mal do spoločného podnikania vložiť celý svoj vtedajší podnik, ktorého hodnotu vyčíslil na 5.156.000,- Sk s tým, že žalobca mal zaplatiť žalovanému polovicu tejto hodnoty podniku, čiže sumu 2.578.000,- Sk. V rámci spoločného podnikania mal tvoriť jeho základ (motorové vozidlá, zamestnanci) práve podnik žalovaného, keďže žalobca sa mal na jeho chode podieľať hlavne svojím know-how a kontaktmi v oblasti „kongresovej turistiky“. Z dôvodu vtedajších žalobcových aktivít v obchodnej spoločnosti GUARANT International spol. s.r.o. nemohol, ako sa pri rokovaníach so žalovaným roku 2001 vyjadril, vykonávať priamo činnosti vyplývajúce z dohody o spoločnom podnikaní pre zákaz konkurencie voči svojmu vtedajšiemu zamestnávateľovi. Z dôvodu obídenej zákazku konkurencie mal žalobca záujem, aby jeho účasť v spoločnom podnikaní nebola navonok poznateľná a zistiteľná z verejne dostupných informácií. Žalobca teda žalovanému navrhol, aby spoločne podnikali prostredníctvom dvoch obchodných spoločností, pričom jedna by mala sídlo v Nemecku (jej spoločníkmi mali byť obaja) a druhá, ktorej spoločníkom mala byť nemecká spoločnosť, by mala sídlo na Slovensku. Obe obchodné spoločnosti mali teda byť personálne a majetkovo úzko prepojené. Uvedené tvrdenia preukazuje e-mailová komunikácia medzi žalobcom a žalovaným, predovšetkým e-mailová správa žalobcu adresovaná žalovanému zo dňa 25. 09. 2001. Vyššie uvedené ústne dohody boli uzatvorené medzi účastníkmi konania na základe vzájomnej dôvery, a preto ani jeden z nich netrval na dôslednej zmluvnej úprave týchto vzťahov.

16. Napriek tomu, že vzájomné dohody boli založené na vzájomnej dôvere, žalobca chcel disponovať aspoň formálne písomným dokladom, ktorý by dokladoval ním uhradené sumy, zaplatené žalovanému za polovicu jeho podniku a ich prevzatie. Účastníci preto uzavreli nasledovné zmluvy, z ktorých formy, celkovej úpravy textu, aj použitých jazykových prostriedkov jednoznačne vyplýva, že boli uzatvárané samotnými účastníkmi bez odbornej právnej pomoci advokáta a iba za účelom „poistky“ pre žalobcu. Prvou takouto zmluvou, ktorú účastníci konania uzavreli, bola zmluva o pôžičke zo dňa 24.02.2001, ktorá zahŕňala čiastky poskytnuté zo strany žalobcu žalovanému v dvoch splátkach - najprv sumu 150.000,- Kč (189.300,- Sk) dňa 28.01.2001 a neskôr sumy 10.000,-DM (205.343,- Sk) a 150.000,- Kč (189.300,- Sk) dňa 24.02.2001. Plnenia poskytnuté zo Zmluvy o pôžičke sú predmetom konania, vedeného na Okresnom súde Bratislava III, pod sp. zn. 11C 13/2009, pričom v tejto právnej veci prebieha konanie o dovolaní žalovaného vedené na dovolacom súde, pod sp. zn. 8Cdo/223/2014, ktoré doteraz nebolo právoplatne skončené. Zmluva o pôžičke predstavovala potvrdenie o prijatí prvej časti prostriedkov zaplatených zo strany žalobcu žalovanému za vnesenie jeho podniku do spoločného podnikania.

17. Ohľadom zostatku sumy, ktorá mala byť uhradená žalovanému uzavreli žalobca so žalovaným písomnú dohodu, označenú ako Zmluva o predaji podniku, o tichom spoločenstve, o budúcej spoločenskej zmluve o založení spol. s r.o., uzatvorenú podľa par. 476 a násl. par. 673 a násl. Obch. zák. a par. 289 a násl. Obch. zák. a datovanú dňa 19.05.2001 (ďalej aj Zmluva zo dňa 19.05.2001). V zmysle Zmluvy zo dňa 19.05.2001 uhradil žalobca žalovanému celkove sumu 2.251.407,60 Sk v troch splátkach v období od mája do júla 2001. Nakoľko celkovo uhradil žalobca žalovanému o 257.350,60 Sk viac, než predpokladala vzájomná dohoda, vrátil žalovaný žalobcovi sumu 200.000,- Sk v dvoch splátkach po 100.000,- Sk dňa 16.08.2001 a dňa 19.09.2001, pričom zvyšnú sumu 67.900,- Sk vyrovnal žalovaný v dňoch od 28.09.2001 do 12.06.2002 tým, že uhradil za žalobcu náhrady za rôzne plnenia poskytnuté žalobcovi. Po podpise Zmluvy zo dňa 19.05.2001, teda neuhradil žalobca dojednanú sumu 2.587.000,- Sk, ako sa uvádza v rozhodnutí, ale iba čiastku 2.251.407,60 Sk, ako je to vyčíslené v prvostupňovom rozhodnutí. Uvedené úhrady zároveň dosvedčujú tvrdenie žalovaného, že žalobca od počiatku nejednal v súlade s predmetnou zmluvou, ale konal vždy na základe vzájomnej dohody medzi ním a žalovaným, voči ktorej Zmluva zo dňa 19.05.2001 predstavuje iba neúplný záznam.

18. Na základe iniciatívy žalobcu prišlo k realizácii spoločného podnikania účastníkov konania odkúpením podielu v nemeckej obchodnej spoločnosti Mentis GmbH dňa 23.11.2001, pričom novými spoločníkmi tejto spoločnosti sa stali obaja účastníci konania v pomere 50:50. Následne prišlo dňa 07.12.2001 k založeniu slovenskej obchodnej spoločnosti MENTIS SLOVAKIA spol. s r.o. (zapísaná do obchodného registra dňa 15.02.2002), ktorej jediným spoločníkom bola obchodná spoločnosť Mentis GmbH. Práve táto slovenská obchodná spoločnosť mala vykonávať reálnu činnosť v zmysle vzájomnej dohody o spoločnom podnikaní, pričom zdôraznil, že žalobca dosiahol svoj zámer, keďže v obchodnej spoločnosti MENTIS SLOVAKIA spol. s r.o. v zmysle verejne prístupných evidencií vôbec nefiguroval.

19. V súlade so vzájomnou dohodou o spoločnom podnikaní, ako aj s textom Zmluvy zo dňa 19.05.2001, došlo k založeniu spoločného podnikania, ktorého prvým krokom bolo odkúpenie úplného obchodného podielu v nemeckej obchodnej spoločnosti Mentis GmbH, ku ktorému došlo už dňa 23.11.2001. Z uvedeného je evidentné, že spoločné podnikanie žalobcu a žalovaného sa začalo pred dojednaným termínom 15.01.2002, v súlade so vzájomnými zmluvnými vzťahmi.

20. Na základe Zmluvy zo dňa 19.05.2001 prišlo ďalej k faktickému prevodu celého podniku žalovaného do novozaloženej obchodnej spoločnosti MENTIS SLOVAKIA spol. s r.o., čím taktiež došlo k naplneniu Zmluvy zo dňa 19.05.2001 zo strany žalovaného. Dňa 15.02.2002 vložil žalovaný do obchodnej spoločnosti MENTIS SLOVAKIA spol. s r.o. sumu 1.100.000,- Sk, dňa 10.06.2002 sumu 85.200,- Sk, odo dňa 01.03.2002 prešli do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA spol. s r.o. všetci zamestnanci žalovaného, ďalej dňa 14.03.2002 žalovaný previedol na túto spoločnosť motorové vozidlo značky ŠKODA FELÍCIA (dohoda o postúpení práv a povinností zo zmluvy o finančnom leasingu zo dňa 14.03.2002 a príslušná emailová komunikácia) a v priebehu roka 2002 taktiež previedol žalovaný

všetkých jeho dovtedajších odberateľov (zoznam objednávok) a iné majetkové a nemajetkové hodnoty, ktoré dovtedy žalovaný v priebehu svojho podnikania vytvoril a nadobudol, na novozaloženú spoločnosť. Rovnako žalobca sa začal podieľať (ako splnomocnený zástupca) na činnosti obchodnej spoločnosti MENTIS SLOVAKIA spol. s r.o., keď vykonával činnosti súvisiace s prípravou a realizáciou kongresov. Vyššie uvedené správanie oboch strán Zmluvy zo dňa 19.05.2001 preukazuje, že vyššie uvedená činnosť oboch zmluvných strán bola v súlade s ich vzájomnými ústnymi dohodami.

21. V priebehu roku 2003 sa ukázalo, že spoločné podnikanie neprináša obojstranné uspokojivé výsledky, keďže žalobca nedokázal uskutočniť predpokladané kongresy, na čo následne doplácala celá spoločnosť. V dôsledku nesplnenia očakávaní zo spoločného podnikania pristúpili obaja vtedajší spoločníci obchodnej spoločnosti Mentis GmbH k vzájomnej dohode, ktorá mala zabezpečiť osamostatnenie oboch majetkovo a personálne prepojených spoločností. Žalobca si mal podržať nemeckú spoločnosť za účelom pokračovania vo výkone „kongresovej turistiky“, zatiaľ čo žalovaný sa mal stať jediným spoločníkom v slovenskej spoločnosti a venovať sa nadrozmernej preprave. V zmysle tejto dohody teda došlo k rozdeleniu obchodných podielov v obchodných spoločnostiach takým spôsobom, že žalobca sa stal jediným spoločníkom v nemeckej spoločnosti a žalovaný jediným spoločníkom v slovenskej (podotkol, že žalobca bol určitý čas jediným spoločníkom v nemeckej spoločnosti a tá bola zároveň jediným spoločníkom v slovenskej spoločnosti). Pri podpise zmlúv o prevode obchodných podielov došlo k vysporiadaniu všetkých práv a povinností medzi účastníkmi konania a žalobca ani vtedy od žalovaného nepožadoval plnenia, ktoré od neho požaduje v tomto a ostatných súdnych konaniach.

22. Dovolateľ ďalej uviedol, že na základe rozsiahleho dokazovania vykonaného počas prvostupňového konania, dospel prvostupňový súd k právnomu záveru, že pri uvedenom prejave vôle účastníkov konania ide o nepomenovanú zmluvu, pretože jednotlivé zmluvy nie je možné brať a chápať samostatne a jednotlivo. Plnenia z týchto jednotlivých zmlúv tvoria a vyjadrujú obsah celého právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovaným a z tohto dôvodu nie je možné ich brať individuálne. Prvostupňový súd sa tiež vyjadril, že Zmluva zo dňa 19.05.2001 je nepomenovaná zmluva podľa ust. § 51 OZ, pretože v čase písomného zachytenia uvedeného prejavu vôle neboli obaja účastníci konania podnikateľmi podľa ust. § 2 Obch. zák., takže nemožno použiť na túto nepomenovanú zmluvu ustanovenia Obchodného zákonníka. S týmto právnym názorom sa súd nestotožnil, keď prvostupňové rozhodnutie zmenil.

23. Dovolateľ zároveň upozornil na účelové konanie žalobcu, ktorým dlhodobo zaťažuje súdny systém Slovenskej republiky a poškodzuje práva žalovaného. Žalobca totiž nezačal riešiť svoje údajné nároky voči žalovanému, vyplývajúce z jednotlivých písomných zmlúv uvedených v článku IV. tohto dovolania, cestou jedného súdneho konania, ktoré by sa týkalo súčasne Zmluvy o pôžičke, aj Zmluvy zo dňa 19.05.2001, čo by zodpovedalo účelu za akým boli tieto jednotlivé zmluvy medzi účastníkmi konania uzatvárané, ale naopak rozdelil predmet sporu (t. j. vrátenie peňažných prostriedkov poskytnutých žalobcom žalovanému) dokonca na tri samostatné konania, v ktorých podal príslušné návrhy na začatie konania a ktoré boli na prvostupňovom súde vedené pod sp. zn. PK-25C/95/2004, 23Cb/9/2009 a 11C/13/2009. Týmto svojím konaním znemožnil žalovanému riadny výkon jeho procesných práv, nakoľko žalovaný musel (a musí) v každom konaní vykonávať osobitné dokazovanie so zameraním na konkrétny predmet príslušného návrhu na začatie konania. Skutočným predmetom Zmluvy o pôžičke a Zmluvy zo dňa 19.05.2001 totiž neboli jednotlivé plnenia špecifikované ako kúpna cena za predávanú časť podniku, alebo vklad tichého spoločníka, ale zámer založiť spoločné podnikanie, do ktorého bude vnesený celý vtedajší podnik žalovaného. Nakoľko v dôsledku oddeleného vedenia jednotlivých sporov sa nemohli sudcovia rozhodujúci v jednotlivých prípadoch priamo oboznámiť s celým priebehom vzťahu medzi účastníkmi konania, ale vždy iba s jeho časťou, bola žalovanému odopretá možnosť sa náležité brániť. Žalobca predovšetkým svojím konaním znemožnil žalovanému argumentovať zdôraznením skutočného priebehu ich spoločného podnikania a jeho ukončením. V dôsledku vyššie uvedených skutočností je oprávnená domnienka, že žalovanému bolo znemožnené, aby jeho prípad bol prejednaný pred zákonným sudcom. Súd sa predovšetkým podľa názoru dovolateľa nedostatočne vyrovnal s existenciou konania, vedeného prvostupňovým súdom, pod sp. zn. 25C/95/2004 a jeho vplyvom na prebiehajúce konanie.

24. Namietal aj priebeh, povahu a výsledok opakovaného dokazovania, ktoré vykonal súd v odvolacom konaní na základe ust. § 213 ods. 3 O. s. p., a ktoré je nielen v rozpore s príslušnými právnymi predpismi, ale sa aj odchyľilo od právneho názoru dovolacieho súdu. Úvodom odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia spochybnil skutkový stav zistený v rámci prvostupňového konania, avšak nijakým spôsobom nevysvetlil, v akých konkrétnych skutočnostiach mal prvostupňový súd pochybiť, resp. aké nedostatky súd prvostupňovému rozhodnutiu vytýkal. Žalovaný sa pritom bez uvedenia týchto skutočností ani nemôže riadne a úplne vyjadriť k okolnostiam zistených súdom.

25. Súd opakované dokazovanie v odvolacom konaní vykonal iba oboznámením sa s niektorými listinnými dôkazmi, nesnažil sa zistiť skutočnú vôľu účastníkov konania, keďže týchto ani znova nevypočul, neoboznámil sa s ich predchádzajúcimi výpoveďami a nepostupoval v súlade s nimi v konaní.

26. V tejto súvislosti zdôraznil, že súd na pojednávaní konanom dňa 25.09.2014 vykonal opakované dokazovanie (v zmysle záznamu z príslušnej zápisnice) iba čítaním niektorých listín založených v spise, ktorých výber a relevanciu nijako bližšie nezdôvodnil, a to ani v písomnom vyhotovení rozhodnutia. Súd pritom nezopakoval ani čiastočne dokazovanie, týkajúce sa spoločného podnikania žalovaného a žalobcu, keď sa opakovane neoboznámil so žiadnym listinným dôkazom predloženým žalovaným. Právny zástupca žalovaného pritom, jednak v predchádzajúcich písomných podaniach, jednak priamo na pojednávaní dňa 25.09.2014, upozornil na tieto dôkazy a ich význam pre výklad vôle účastníkov zmluvy zo dňa 19.05.2001. Rozhodnutie súdu, ktoré sa zakladá na vyššie uvedenom dokazovaní, považoval dovolateľ za vecne nesprávne a arbitrárne, nakoľko súd sa oboznámil počas predmetného dokazovania iba s takými dôkazmi, ktoré sa týkali údajnej zmluvy o tichom spoločenstve, ale už nie zmluvy o predaji časti podniku, resp. dohody o spoločnom podnikaní, ktoré sú však tiež súčasťou Zmluvy zo dňa 19.05.2001. Súd sa vôbec nezaoberal dôkazmi, ktorými žalovaný preukazoval svoje tvrdenia v konaní, ale naopak posudzoval iba dôkazy, ktorými argumentoval žalobca. Je najmä neakceptovateľné, že súd sa nijako nevyrovnal s nespochybniteľným faktom, že žalobca neposkytol nikdy žalovanému prostriedky vo výške a spôsobom, ktorý bol dojednaný v zmluve zo dňa 19.05.2001.

27. Právo na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces predstavujú základné piliere právneho poriadku Slovenskej republiky, rovnako ako základné zásady civilného procesu. Okrem čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, sú tieto zásady zachytené aj v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná. Jedným z konkrétnych čiastkových práv účastníka konania v zmysle uvedených zásad je právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

28. V súlade s vyššie uvedenými zásadami bol súd povinný rozhodnutie odôvodniť v súlade s ustanovením § 157 O. s. p., nakoľko táto povinnosť sa vzťahuje na súdy každého stupňa, aj na odvolací súd.

29. Právo účastníka konania na odôvodnenie súdneho rozhodnutia rešpektuje aj ustálená judikatúra Najvyššieho súdu SR a Ústavného súdu SR / nález Ústavného súdu SR zo dňa 19.06.2008, sp. zn. I. US 243/07 /. V tejto súvislosti uviedol, že odvolací súd rozhodol iba s poukazom na niektoré listinné dôkazy, pričom sa vôbec nevenoval tým ostatným, ktoré boli predkladané zo strany žalobcu a žalovaného. V odôvodnení rozhodnutia však nikde nevysvetlil, prečo považoval za potrebné oboznámiť sa iba s vyššie uvedenými dôkazmi a nie s tými ostatnými, ktoré boli predložené v rámci prvostupňového konania. Tento postup súdu je o to zarážajúcejší, že prvostupňový súd sa detailne venoval všetkým predloženým dôkazom, pričom v odôvodnení rozhodnutia podrobne označil všetky listinné dôkazy, s ktorými sa oboznámil. Súd sa mal zaoberať buď všetkými predloženými dôkazmi v zmysle zopakovania dokazovania, alebo mal aspoň zdôvodniť, prečo nepovažoval niektoré z listinných dôkazov za podstatné.

30. Súd sa taktiež opakovane nevyjadril, s ktorými skutkovými závermi prvostupňového súdu súhlasí a s ktorými nie, nakoľko napriek tvrdeniu, že svoje rozhodnutie opiera iba o posúdenie právnej stránky veci, evidentne vychádzal z iného skutkového stavu než prvostupňový súd.

31. S ohľadom na namietaný selektívny výber a hodnotenie dôkazov zo strany súdu, dovolateľ upozornil dovolací súd na porušenie zásady „rovnosti zbraní“, ktorá taktiež predstavuje tzv. inú vadu konania a dovolací dôvod v zmysle ust. § 241 ods. 2 písm. b) O. s. p. Zásada rovnosti zbraní je uznávaná aj v ustálenej judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý ju formuloval napr. v rozsudku zo dňa 24.02.1997 „De Haes a Gijssels v. Belgisko“, kde sa uvádza, že zásada rovnosti zbraní, jedna zo zložiek širšieho chápania spravodlivého súdneho konania, vyžaduje, aby bola každej strane v spore poskytnutá rozumná možnosť prezentovať svoj postoj v podmienkach, ktoré ju nestavajú do zjavnej nevýhody voči svojmu protivníkovi. Súd sa v odôvodnení rozhodnutia vôbec nevenoval vyjadreniam a argumentom žalovaného, pričom tento svoj postup nijako nezdôvodnil. Naopak je evidentné, že súd sa zameral iba na argumenty žalobcu. V danej právnej veci súd postupoval neodôvodnene formalisticky, najmä pri posudzovaní vkladu podniku žalovaného do novozaloženej obchodnej spoločnosti MENTIS SLOVAKIA spol. s r.o., keď vôbec neprihliadol na množstvo listinných dôkazov, predložených počas prvostupňového konania, a stroho konštatoval, že úmysel zmluvných strán o spoločné podnikanie nebol naplnený. Súd si taktiež vôbec nevyžiadal účtovné, či iné doklady, ktoré by preukazovali, že žalovaný v predmetnom čase evidoval žalobcu v svojom podniku ako údajného tichého spoločníka. Súd tu nezohľadnil dohodu oboch účastníkov konania, ktorých cieľom nebol formálny vklad podniku do novovzniknutej spoločnosti, ale spoločné podnikanie, založené na prevzatí jestvujúceho podniku žalovaného. V zmysle tejto dohody prišlo k faktickému vloženiu jednotlivých materiálnych i nemateriálnych zložiek podniku žalovaného do spoločnosti MENTIS SLOVAKIA spol. s r.o., ako to konštatoval prvostupňový súd.

32. Skutkové závery v odôvodnení súdu, podľa ktorých žalobca riadne uhradil sumu 1.300.000,- Sk a sumu 1.278.000,- Sk, sú v rozpore tak s dôkazmi vykonanými prvostupňovým súdom, ako aj s tvrdeniami samotného žalobcu (predovšetkým s jeho tvrdeniami v návrhu). Zo súdneho spisu konania prebiehajúceho pred prvostupňovým súdom nevyplýva, že žalobca uhradil predmetné sumy vo výške, stanovenej v Zmluve zo dňa 19.05.2001. Naopak, sám žalobca v návrhu označil za uhradené žalovanému na jeho bankový účet iba nasledovné sumy: 500.000,11 Sk zo dňa 26.05.2001, 150.014,22 Sk zo dňa 07.06.2001 a 1.601.393,34 Sk zo dňa 02.07.2001, t. j. spolu 2.251.407,60 Sk. V zmysle Zmluvy zo dňa 19.05.2001 bol pritom žalobca povinný uhradiť spolu sumu 2.587.000,- Sk. Tým, že žalobca neuhradil zmluvou stanovenú čiastku do dňa 06.07.2001 v plnej výške, porušil tiež svoje povinnosti podľa Zmluvy zo dňa 19.05.2001. Z tohto dôvodu žalobca nemohol vymáhať v konaní vedenom na prvostupňovom súde, pod sp. zn. PK-25C/94/2004 v Zmluve zo dňa 19.05.2001 stanovenú kúpnu cenu za časť podniku (t.j. 1.300.000,- Sk), ale iba sumu 973.407,60 Sk, ktorá vznikla matematickým odpočtom sumy 1.278.000,- Sk od skutočne žalobcom zaplatenej sumy 2.251.407,60 Sk. Takýto postup žalobcu je však v rozpore s právnou úpravou, ktorá nedáva dlžníkovi možnosť zvoliť si, bez predchádzajúceho označenia platby, na ktorý dlh sa jeho plnenie započíta. Vyššie uvedené skutočnosti dokladajú, že k správnym skutkovým záverom dospel prvostupňový súd a nie odvolací súd.

33. Vo veci právneho posúdenia vykonaného odvolacím súdom v danej právnej veci dovolateľ namietal postup súdu, ktorý sa vôbec nezaoberal nadväznosťou jednotlivých ustanovení Zmluvy a ich výkladom z hľadiska logického a systematického výkladu. Taktiež súd vôbec nepreskúmal úvahy prvostupňového súdu, ktorý detailne vysvetlil v odôvodnení prvostupňového rozhodnutia, z akého dôvodu nepovažuje jednotlivé čiastkové dojednania obsiahnuté v Zmluve zo dňa 19.05.2001 za samostatné a nezávislé zmluvy.

34. Ohľadom obsahovej rozpornosti čiastkových zmlúv obsiahnutých v Zmluve zo dňa 19.05.2001 poukázal na závery vyplývajúce z nálezu Ústavného súdu SR zo dňa 19.06.2008, sp. zn. I. US 243/07, podľa ktorých, ak výklad zmluvy vedie z pohľadu strán touto zmluvou viazaných k absurdným výsledkom, treba sa im vyhnúť inou aplikáciou príslušných ustanovení. Súd by sa preto mal pri výklade zmluvy vyhnúť hlavne takému výkladu, ktorý je pochybný, hlavne s ohľadom na problematiku dôsledky, ku ktorým vedie, (bod 12.17 nálezu) Všeobecné súdy nemôžu rozhodovať na základe síce zdanlivo ľahko sa ponúkajúceho formalistického argumentu aj podľa doloženej judikatúry, v skutočnosti však argumentu, ktorý bol v zjavnom rozpore s obsahom spisu, (bod 13.18 nálezu).

35. Ohľadom výkladu právneho úkonu - Zmluvy zo dňa 19.05.2001, uviedol, že nesúhlasí s výkladom vykonaným súdom, ktorý nezohľadňuje jednak nemožnosť realizácie čiastkových zmlúv v rámci Zmluvy zo dňa 19.05.2001, jednak vôľu a skutočné konanie strán pred a po jej uzatvorení. V tejto súvislosti namietal predovšetkým tie časti odôvodnenia rozhodnutia, kde súd na základe vykonaného výkladu Zmluvy zo dňa 19.05.2001 opakovane konštatoval, že vôľa zmluvných strán smerovala k platnému uzatvoreniu zmluvy o tichom spoločenstve. Členenie Zmluvy zo dňa 19.05.2001 nijakým spôsobom nepreukazuje skutočnú vôľu zmluvných strán pri jej uzatváraní. Zmluva zo dňa 19.05.2001 navyše obsahuje aj bod III označený ako osobitné dojednania, podľa ktorého cieľom tejto zmluvy bolo rozšírenie predmetu podnikania žalovaného o nepravidelnú verejnú prepravu osôb a služby s tým súvisiace.

36. Odvolací súd sa v rozhodnutí stotožnil aj s ďalšími tvrdeniami žalobcu, podľa ktorých v prípade Zmluvy zo dňa 19.05.2001 nejde o zmluvy, ktoré sú na sebe vzájomne závislé, pretože vznik jednej zmluvy nebol podmienkou pre vznik ostatných zmlúv, a preto uvedené zmluvy je potrebné posudzovať každú samostatne podľa ust. § 275 ods. 1 Obch. zák. Dovolať s týmto názorom súdu rozhodne nesúhlasil a zdôraznil, že v prípade, ak by sa považovali jednotlivé čiastkové zmluvy v rámci Zmluvy zo dňa 19.05.2001 za nezávislé, neboli by platné, nakoľko zmluva o predaji časti podniku nemá podstatné náležitosti, keďže jej chýba jednoznačné určenie predávaného podniku, čo potvrdili aj obaja účastníci. V dôsledku chýbajúcich náležitostí zmluvy o predaji časti podniku nie je možné ani určiť podnik, resp. časť podniku, do ktorého by mal tichý spoločník v zmysle zmluvy o tichom spoločenstve vložiť svoj peňažný vklad a rovnako ani výšku podielu na zisku, ktorý by skutočne prináležal žalobcovi. Súd mal preto rozhodnúť v súlade s vyššie uvedeným nálezom Ústavného súdu SR, uprednostniť výklad Zmluvy zo dňa 19.05.2001 ako celku, umožňujúci zachovanie jej platnosti ako nepomenovanej zmluvy podľa ust. § 51 OZ, pred výkladom jednotlivých čiastkových zmlúv o predaji podniku, tichom spoločenstve a budúcej spoločenskej zmluve podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka, čo by znamenalo nemožnosť reálneho plnenia zo Zmluvy zo dňa 19.05.2001 od počiatku, a teda aj jej absolútnu neplatnosť.

37. Vo veci nesprávnej aplikácie právnych predpisov zo strany odvolacieho súdu uviedol, že výkladom textu Zmluvy zo dňa 19.05.2001 iba v zmysle ust. § 266 ods. 1 Obch. zák. prišlo k nesprávnemu výkladu právneho úkonu, ktorý viedol k prijatiu nesprávneho rozhodnutia. Na právny vzťah vyplývajúci zo Zmluvy zo dňa 19.05.2001 sa totiž malo aplikovať ust. § 51, príp. 491 ods. 1 a 3 OZ. Toto tvrdenie preukazoval tým, že v Zmluve zo dňa 19.05.2001 nie je výslovne uvedené, že na vzťahy účastníkov konania upravené v zmluve sa použijú ustanovenia Obchodného zákonníka v zmysle ust. § 262 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka a s ohľadom na skutočnosť, že žalobca nebol pri podpise zmluvy podnikateľom. Súd mal však v prípade, ak chcel postupovať pri výklade Zmluvy zo dňa 19.05.2001 podľa výkladových ustanovení Obchodného zákonníka., správne aplikovať ust. § 266 ods. 1 až 4 Obchodného zákonníka.

38. Aj tu však súd pochybil, hoci správne uviedol, že rozhodujúcim kritériom je vôľa, ktorú Obchodný zákonník, na rozdiel od Občianskeho zákonníka, uprednostňuje pred jazykovým prejavom. Prejav vôle sa vykladá predovšetkým podľa úmyslu konajúcej osoby, ak tento úmysel bol adresátovi vôle známy alebo mu musel byť známy (§ 266 ods. 1 Obch. zák.). Súd však v odôvodnení rozhodnutia vôbec nepostupoval v súlade s ust. § 266 ods. 3 Obch. zák., podľa ktorého pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, včítane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha vecí. Súd sa, na rozdiel od prvostupňového súdu, vôbec nevyrovnal s týmto výkladovým pravidlom, keď sa neoboznámil so všetkými, prvostupňovým súdom vykonanými dôkazmi, predovšetkým tými, ktoré sa týkali skutočného správania strán pred uzatvorením Zmluvy zo dňa 19.05.2001 a po ňom. Vyššie uvedené tvrdenie dokladá aj samotné odôvodnenie rozhodnutia, podľa ktorého súd po oboznámení sa s obsahom Zmluvy zo dňa 19.05.2001 opätovne dospel k záveru, že prejav žalobcu stať sa tichým spoločníkom v podnikaní žalovaného pod názvom Ing. L. B. - PROTRANS, musel byť žalovanému známy. Vzhľadom na uvedené je jednoznačné, že súd vykonal výklad právneho úkonu - Zmluvy zo dňa 19.05.2001 na základe neúplnej a nesprávnej aplikácie

príslušného zákonného ustanovenia (iba ust. § 266 ods. 1 Obch. zák.), pričom pri výklade prejavu vôle vôbec neprihliadol na okolnosti, za ktorých bola čiastková zmluva o tichom spoločenstve, ako súčasť Zmluvy zo dňa 19.05.2001, uzatváraná a predovšetkým na skutočnú realizáciu tejto zmluvy. Dovolateľ ďalej zdôraznil, že žalobca si nikdy, až do ukončenia spoločného podnikania so žalovaným, neuplatnil žiadnym spôsobom nárok na údajne mu prináležiaci podiel na zisku zo svojho podielu na výsledku podnikania žalovaného, hoci toto obdobie od okamihu ukončenia živnostenského podnikania žalovaného (01.03.2002) do ukončenia spoločného podnikania účastníkov konania (21.10.2003) trvalo viac ako 20 mesiacov. Túto skutočnosť žalobca nikdy nebol schopný spochybniť, pričom jeho jediným argumentom sú dve sumy, poskytnuté údajne žalovaným ako podiel na zisku, pri ktorých však žalobca nebol schopný preukázať, že sa jednalo o predmetné plnenie.

39. V tejto súvislosti dovolateľ zdôraznil, že súd postupoval nekonzistentne a vnútorne /rozporne/pri výklade Zmluvy zo dňa 19.05.2001, keď na jednej strane deklaruje, že je potrebné zistiť prejav vôle konajúcej osoby (právneho úkonu), ale zároveň sa odvoláva výlučne na jazykový výklad danej zmluvy, keď o.i. uvádza, že z uvedenej zmluvy jednoznačne vyplýva prejav žalobcu stať sa tichým spoločníkom v podnikaní žalovaného.

40. Vyššie uvedené skutočnosti preukazujú oprávnenosť použitia dovolacieho dôvodu podľa ust. § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p., keďže súd nesprávne aplikoval ust. § 266 ods. 1 až 3 Obch. zák., čo malo za následok vydanie nesprávneho rozhodnutia.

41. Nesprávnosť použitia týchto zákonných výkladových pravidiel preukazuje aj ustálená judikatúra slovenských a českých súdov, a to najmä rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Obdo/16/2002, podľa ktorého pri výklade podľa § 266 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka nemôže byť východiskom len sám prejav vôle, resp. vôľa konajúceho v momente, kedy prejav vôle urobil. Výklad sa musí opierať o komplexný pohľad na okolnosti prípadu s prihliadnutím na samotné jednanie o uzavretí zmluvy, prax, ktorú si strany vo vzájomnom obchodnom styku zaviedli a ich správanie po uzavretí zmluvy. Podobný názor je prezentovaný aj v rozsudku Najvyššieho súdu ČR zo dňa 05.11.2002, sp. zn. 29Odo/512/2002, podľa ktorého skutočnosť, že účastníci v zmluve uviedli zákonný termín s odkazom na príslušné ustanovenie právneho predpisu, samo o sebe nemôže byť dôvodom na to, aby súd pri výklade takého úkonu vychádzal len z významu jeho jazykového vyjadrenia vyplývajúceho z odkazovanej právnej normy a neprihliadal tiež na úmysel konajúcich osôb, resp. k ďalším okolnostiam rozhodujúcim pre výklad prejavu vôle účastníkov.

42. Ohľadom jednoznačnej priority výkladu skutočnej vôle účastníkov konania pred doslovným znením Zmluvy zo dňa 19.05.2001, poukázal na nález Ústavného súdu SR zo dňa 19.06.2008, sp. zn. I. ÚS 243/07, kde sa v bode 8.10 tohto nálezu konštatuje, že text zmluvy je preto prvotným priblížením sa k významu zmluvy, ktorý si chceli jej účastníci svojím konaním stanoviť. Doslovný výklad textu zmluvy môže, ale nemusí byť v súlade s vôľou konajúcich strán. Ak vôľa zmluvných strán smeruje k inému významu a ak sa podarí vôľu účastníkov procesom hodnotenia skutkových a právnych otázok ozrejmiť, má zhodná vôľa účastníkov zmluvy prednosť pred doslovným významom textu nimi formulovanej zmluvy.

43. Dovolateľ uzavrel, že na základe vyššie uvedených skutočností je nepochybné, že v predmetnej právnej veci boli porušené viaceré ústavné princípy zabezpečujúce ochranu práv žalovaného, a to predovšetkým právo na spravodlivý súdny proces a právo na rovnosť zbraní účastníkov konania. Súd taktiež hrubo porušil zásady upravujúce priebeh súdneho konania, predovšetkým riadny priebeh dokazovania na súde. Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje viaceré nesprávnosti, týkajúce sa výkladu právnych úkonov (Zmluvy zo dňa 19.05.2001) zo strany súdu.

44. K podanému dovolaniu sa vyjadril žalobca. Navrhol, aby bolo dovolanie odmietnuté. Uviedol že obsah dovolania nezohľadňuje nové skutočnosti po doplnení dokazovania na odvolacom súde, ale je to z veľkej časti prevzatá časť dovolania, ktoré podával žalovaný v minulosti. Odvolací súd v ostatnom konaní sa podľa žalobcu držal názoru dovolacieho súdu, ktorý spor zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu.

Žalovaný neuniesol dôkazné bremeno ohľadom svojho tvrdenia, že vklad tichého spoločníka nebol žalobcovi povinný vrátiť po ukončení svojho podnikania. Rovnako nevidí namietané odňatie možnosti konať pred súdom. Z uvedených dôvodov navrhol, aby dovolací súd dovolanie žalovaného zmysle ust. § 243b ods. 1 O. s. p. zamietol a priznal mu náhradu trov dovolacieho konania.

45. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podal včas žalovaný zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C. s. p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je opodstatnené.

46. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané pred 01. 07. 2016, t. j. za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „O. s. p.“), dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. (na základe ktorého právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované), a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237, § 238 O. s. p. v znení účinnom do 1. januára 2015.

47. V prejednávanej veci odvolací súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, preto je dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu prípustné v zmysle § 238 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Okrem uvedeného ustanovenia, dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania aj z ustanovenia § 237 písm. f / O. s. p., poukázal na arbitrárnosť napadnutého rozhodnutia, na porušenie práva na spravodlivý súdny proces, práva na rovnosť zbraní strán sporu, a nerešpektovanie právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v predchádzajúcom rozhodnutí.

48. Z ustanovenia § 242 ods. 1 O. s. p. vyplýva, že dovolací súd je viazaný rozsahom dovolania a uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane vecného vymedzenia. Viazanosť dovolacími dôvodmi sa prejavuje tým, že dovolací súd je oprávnený preskúmať len tie skutkové a právne otázky, ktoré dovolateľ v dovolaní namieta.

49. Žalovaný v dovolaní poukazuje na existenciu dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/ a c/ O. s. p.

50. Dovolací súd sa najskôr zaoberal otázkou, či v konaní odvolacieho súdu nedošlo k vadám uvedeným v § 237 písm. f/ O. s. p., že žalovanému sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O. s. p.) sa rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov. Táto vada konania znamená porušenie základného práva strany sporu na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj čl. 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, a týmto postupom odňal strane sporu jej procesné práva, ktoré jej právny poriadok priznáva.

51. Dovolací súd pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorého súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán sporu (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Štruktúra práva na odôvodnenie je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 ods. 2 O. s. p.). Právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia neznamená, že súd musí dať podrobnú odpoveď na každý argument účastníka konania, z odôvodnenia rozhodnutia musia byť zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (II. ÚS 76/07).

52. Preskúmaním vecí dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, nezodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia, pričom v odôvodnení rozsudku nie je daná odpoveď na vady vytknuté v predchádzajúcom zrušujúcom rozsudku dovolacieho súdu.

53. Predmetom konania je nárok žalobcu na vrátenie vkladu tichého spoločníka, na základe právneho úkonu zo dňa 19.05.2001. Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 19. 05. 2001 bola medzi účastníkmi spísaná listina s názvom zmluva o predaji časti podniku, o tichom spoločenstve a o budúcej spoločenskej zmluve o založení spol. s r. o., podľa ust. § 476 a nasl., § 673 a nasl., § 289 a nasl. Obch. zák., v ktorej boli ako zmluvné strany uvedení ako predávajúci, podnikateľ Ing. L. B. - PROTRANS, Bratislava a ako kupujúci, tichý spoločník Mgr. Peter Petrovič.

54. V prejednávacom spore súdy výkladom prejavu vôle stanovili odlišný obsah uvedeného právneho úkonu. Súd prvej inštancie dospel k právnemu záveru, že účastníci úkonu uzatvorili nepomenovanú zmluvu, ktorá sa spravuje ustanoveniami OZ, zatiaľ čo odvolací súd konštatoval, že uzatvorili tri zmluvy / zmluva o predaji časti podniku, o tichom spoločenstve a o budúcej spoločenskej zmluve o založení spol. s r. o. / podľa Obch. zák. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu je zrejmé, že súd pri výklade Zmlúv zo dňa 19.05.2001 aplikoval ust. § 266 ods. 1 a 2 Obch. zák. Uviedol, že rozhodujúcim kritériom je vôľa, ktorú Obchodný zákonník, na rozdiel od Občianskeho zákonníka uprednostňuje pred jazykovým prejavom. Avšak pri výklade uvedených zmlúv postupoval vnútorne rozporne, nakoľko sa zároveň takmer výlučne odvolával na jazykový výklad zmlúv. Odvolací súd ďalej v odôvodnení rozhodnutia vôbec necitoval a nepostupoval v súlade s ust. § 266 ods. 3 Obch. zák., podľa ktorého pri výklade vôle podľa odsekov 1 a 2 sa vezme náležitý zreteľ na všetky okolnosti súvisiace s prejavom vôle, včítane rokovania o uzavretí zmluvy a praxe, ktorú strany medzi sebou zaviedli, ako aj následného správania strán, pokiaľ to pripúšťa povaha vecí. Nevyrovnal sa s týmto výkladovým pravidlom a vykonal výklad právneho úkonu zo dňa 19.05.2001 na základe neúplnej a nesprávnej aplikácie príslušného zákonného ustanovenia (iba ust. § 266 ods. 1 Obchodného zákonníka), pričom pri výklade prejavu vôle vôbec neprihliadol na okolnosti, za ktorých boli Zmluvy zo dňa 19.05.2001, uzatvárané.

55. V súvislosti s výkladom skutočnej vôle strán sporu pred doslovným znením zmluvy dovolací poukazuje na nález Ústavného súdu SR zo dňa 19.06.2008, sp. zn. I. ÚS 243/07, podľa ktorého text zmluvy je prvotným priblížením sa k významu zmluvy, ktorý si chceli jej účastníci svojím konaním stanoviť. Doslovný výklad textu zmluvy môže, ale nemusí byť v súlade s vôľou konajúcich strán. Ak vôľa zmluvných strán smeruje k inému významu a ak sa podarí vôľu účastníkov procesom hodnotenia skutkových a právnych otázok ozrejmiť, má zhodná vôľa účastníkov zmluvy prednosť pred doslovným významom textu nimi formulovanej zmluvy.

56. Odvolací súd neprihliadol ani na ustálenú judikatúru Ústavného súdu SR, ktorý zastáva názor, že jedným zo základných princípov výkladu zmlúv je priorita takého výkladu, ktorý nevedie k neplatnosti zmluvy, pred takým výkladom, ktorý vedie k neplatnosti, ak do úvahy prichádzajú obidva výklady. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Taká prax, keď všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom nezakladajúcim jej neplatnosť, nie je ústavne komfortná a je v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z čl. 1 ústavy / nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 340/2012 z 22. 11. 2012, rozhodnutie I. ÚS 242/07, I. ÚS 243/07 /.

57. Odvolací súd Zmluvy zo dňa 19.05.2001 posudzoval samostatne podľa ust. § 275 ods. 1 Obch. zák. a konštatoval, že zmluva o predaji časti podniku nemá podstatnú náležitosť, určenie predávaného podniku, v dôsledku čoho je absolútne neplatná. Zmluvu o tichom spoločenstve považoval za platný právny úkon. So zreteľom na uvedené, v odôvodnení jeho rozhodnutia absentuje vysvetlenie, ako bol určený podnik, resp. časť podniku, do ktorého mal tichý spoločník v zmysle zmluvy o tichom spoločenstve vložiť svoj peňažný vklad, z čoho a ako by sa určila časť zisku vyplývajúca z podielu tichého spoločníka na výsledku podnikania.

58. Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že žalobca v čase vzniku právneho úkonu nebol podnikateľom, preto nebolo možné na tento právny úkon aplikovať ustanovenie § 261 ods. 1 Obch. zák. Na základe ustanovenia § 261 ods. 2 Obch. zák. aplikácia Obchodného zákonníka by prichádzala do úvahy pri absolútnych obchodoch. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia síce citoval právny predpis, Obchodný zákonník, ktorý aplikoval na prejednávany prípad, a z ktorého vyvodil svoje právne závery, avšak jeho aplikáciu neodôvodnil.

59. Už v predchádzajúcom, zrušujúcom uznesení dovolací súd poukázal na arbitrárnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, a na skutočnosť, že odvolací súd priznal žalobcovi nárok na vrátenie vkladu tichého spoločníka vo výške 42 421,83 Eur / 1 278 000 Sk /, bez toho aby uviedol z ktorých zistení o vklade tichého spoločníka, jeho úhrad a ich výšky a právnych dôvodov so zreteľom k dvom súčasne prevzatým peňažným záväzkom žalobcu vychádzal.

60. Dovolací súd dodáva, že v zmysle Zmlúv zo dňa 19.05.2001 mal žalobca uhradiť žalovanému do 06. 07. 2001 sumu 1 330 000 Sk, kúpnu cenu časti podniku a sumu 1 278 000 Sk, peňažný vklad tichého spoločníka. Podľa samotného žalobcu uhradil žalovanému celkove sumu 2.251.407,60 Sk v troch splátkach / 500 000, 11Sk, 150 014,22 Sk , 1 601 393,34 Sk v období od 26. 05 do 02. 07. 2001. V napadnutom rozhodnutí sa odvolací súd pri rozhodovaní neriadil vyššie uvedeným názorom dovolacieho súdu a jeho rozhodnutie je v časti zaplatenia sumy 1 278 000 Sk žalobcom ako peňažného vkladu tichého spoločníka opäť arbitrárne.

61. Na základe vyššie uvedeného dovolací súd uzavrel, že v odvolacom konaní bol preukázaný dovolací dôvod v zmysle ustanovenia § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., t.j. že odvolací súd zaťažil svoje konanie vadou podľa ustanovenia § 237 písm. f/ O. s. p., a nedostatočným odôvodnením rozhodnutia bolo porušené právo dovolateľa na spravodlivý súdny proces, pre ktorý dovolací súd musí napadnuté rozhodnutie zrušiť.

62. Dovolací súd preto rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 449 ods. 1 a 2 C. s. p. v spojení s § 450 C. s. p.). V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 C. s. p.).

63. Toto rozhodnutie bolo prijaté rozhodnutím senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.